

Brexit geblokkeerd, Tories in crisis. Arbeidersbeweging moet nu handelen!

Tijdens het aftellen naar 29 maart (de oorspronkelijk vastgestelde datum voor de terugtrekking van Groot-Brittannië uit de Europese Unie) zakte de conservatieve regering van Theresa May steeds dieper weg in crisis. May lijkt niet in staat om een parlementaire meerderheid te vinden voor een akkoord over de terugtrekking uit de EU. De chaos is zo groot dat een anonieme Europese bron Groot-Brittannië omschreef als een “failed state” (Financial Times 21 maart 2019). Artikel door CIARAN MULHOLLAND, Socialist Party (Noord-Ierland)

Het voorstel tot akkoord over het Britse vertrek uit de EU werd reeds tweemaal verworpen door het parlement, telkens met een grote meerderheid. In normale tijden zou een regering die een nederlaag lijdt op een sleutelement van het beleid niet overeind blijven. Maar dit zijn geen normale tijden.

May wil haar akkoord nog een keer ter stemming voorleggen. Ze hoopt dat een stemming op het laatste nippertje de druk zo sterk opvoert dat voldoende parlementsleden voor stemmen om een “no deal” Brexit te vermijden. Een aantal conservatieve parlementsleden kondigde effectief aan anders te stemmen in zo’n scenario. Achter de schermen zijn er onderhandelingen met de Noord-Ierse DUP om haar tien verkozenen te overtuigen. Maar het meest waarschijnlijke blijft dat May de stemming opnieuw verliest.

May verliest haar greep

Theresa May begeeft zich op dun ijs. Wat ze ook doet dreigt een reeks gebeurtenissen in gang te zetten die leiden tot haar eigen exit. Verschillende tegenstanders in de Conservatieve Partij staan al klaar om haar op te volgen. Om dat te vermijden, zal May mogelijk beslissen om over de hoofden van de parlementaire heen algemene verkiezingen uit te roepen. Alleen is er bij het establishment de angst dat dit leidt tot een Labour-regering onder Corbyn.

Theresa May zit vast omdat ze geen meerderheid in het parlement haalt. Er zijn verschillende redenen hiervoor, maar het belangrijkste probleem is dat van de “backstop”: een regeling die moet vermijden dat er op het Ierse eiland opnieuw een harde grens komt. Er wordt gesteld dat het verharden van de Ierse grens “het vredesproces bedreigt.” De EU stelt dat er ergens een harde grens moet zijn om de eigen handelsbelangen te beschermen. Als de Ierse grens openblijft, moeten er controles komen op goederen die de Ierse zee oversteken. Anders gezegd: een grens tussen Noord-Ierland en Groot-Brittannië.

De meerderheid van de Noord-Ierse protestanten is tegen nieuwe controles op goederen die de Ierse Zee oversteken. Zo’n grens, hoe zacht ook, vormt een bedreiging voor de eenheid tussen Noord-Ierland en Groot-Brittannië. Elke verharding van de grens tussen Noord-Ierland en de Ierse Republiek wordt eveneens gezien als een bedreiging voor de nationale aspiraties van de katholieken. De enige manier waarop de rechten van beide gemeenschappen kunnen gerespecteerd worden, is door beide grenzen open te houden. De logica van de kapitalistische EU bepaalt echter dat dit niet mogelijk is.

In elk geval zou een botsing van de verzuchtingen van protestantse en katholieke gemeenschappen in Noord-Ierland problematisch zijn. Het toevallige feit dat de DUP voor het eerst nodig is om de Britse regering overeind te houden, maakt dat de

situatie helemaal vast zit en het vertrek van Groot-Brittannië uit de EU geblokkeerd is. De DUP maakt koelbloedig gebruik van zijn strategische positie. De partij schurkt aan bij de Brexiteers in de Tory partij met het argument dat de Noord-Ierse status bedreigd is. Voor zowel de Brexiteers als de DUP gaat het om een verstandshuwelijk waarbij geen van beide kanten zal aarzelen om de andere in de steek te laten voor tactische voordelen. Maar momenteel lopen hun belangen nog samen.

Neen aan hardere grenzen!

De Socialist Party is tegenstander van de EU, een instelling opgezet in het belang van het kapitalisme. De EU is er niet in het belang van de werkenden in Ierland, zowel het Noorden als het Zuiden, de werkenden in Engeland, Schotland, Wales of elders in Europa. De werkenden mogen geen vertrouwen stellen in de EU voor een betere toekomst, net zomin als ze vertrouwen kunnen stellen in de Ierse premier Varadkar, de Britse premier Theresa May of de coalitie van DUP en Sinn Fein indien die ooit het Noord-Iers bestuur terug in handen neemt.

De Socialist Party verzet zich tegen het ontwerp van akkoord over de Brexit omdat het ingaat tegen de economische en sociale belangen van de werkende klasse. We roepen de arbeidersbeweging op om zich hiertegen te verzetten. Het is belangrijk dat de arbeidersbeweging rekening houdt met de mogelijke gevolgen van het Brexit-akkoord op de sectaire verdeeldheid in Noord-Ierland. De arbeidersbeweging verenigt katholieke en protestantse werkenden in een gezamenlijke strijd voor een beter leven, in strijd op de werkplaatsen en in campagnes om onze diensten te verdedigen. Deze eenheid is niet vanzelfsprekend, er is constante strijd voor nodig. Het is dan ook erg belangrijk dat de vakbonden en de echt linkse partijen zich verzetten tegen elke stap die de eenheid van de werkende klasse verzwakt.

Het ontwerpakkoord schetst een scenario waarin een grens tussen Noord-Ierland en Groot-Brittannië ontstaat. Dit zal de sectaire spanningen versterken en de arbeiderseenheid verzwakken. We verzetten ons op die basis tegen het akkoord. Indien Groot-Brittannië echter zonder akkoord de EU verlaat, is een verharding van de grens tussen het Noorden en het Zuiden van Ierland “onvermijdelijk.” Ook dit zou de sectaire spanningen opvoeren en de arbeiderseenheid bedreigen. We zijn ook resoluut tegen dit scenario gekant.

Een verharding van grenzen kan vermeden worden indien de EU en de Britse regering de politieke beslissing nemen om de grens tussen Noord-Ierland en de Ierse republiek open te houden en geen grens te laten ontwikkelen tussen Noord-Ierland en Groot-Brittannië, wat de zogenaamde impact hiervan ook is op de handel en het verkeer van personen. We hebben er geen vertrouwen in dat ze dit zullen doen, tenzij onder enorme druk van onderuit. Om de belangen van de werkende klasse te beschermen, is het essentieel dat de arbeidersbeweging, vakbonden en linkse krachten met een onafhankelijk socialistisch programma naar voren komen. De arbeidersbeweging moet rond centrale kwesties eigen ‘rode lijnen’ trekken.

Arbeidersbeweging moet nu handelen

In het Brexit-referendum van 2016 zagen we een wijdverbreide vervreemding van een politiek establishment dat decennialang een neoliberal beleid heeft verdedigd. De meerderheid van degenen

die voor Brexit stemden, deed dit om uiting te geven aan hun woede na jaren van besparingen. Deze mensen waren zich maar al te goed bewust van de centrale rol van de Europese instellingen in het beleid dat de gewone werkenden laat betalen voor de hebzucht van de miljardairs.

In het kader van dat referendum was er een linkse campagne voor vertrek uit de EU. De transportbond RMT in Groot-Brittannië en de vakbond van de openbare diensten in Noord-Ierland, NIPSA, namen een principieel standpunt in van verzet tegen de EU en strijd voor een links alternatief. Deze vakbonden gaven een weg vooruit aan. Als alle vakbonden hun gezamenlijk gewicht achter een beweging voor een nieuw Europa in het belang van de 99% zouden zetten, dan zou dit miljoenen mensen op de been krijgen op de Britse en Ierse eilanden en de rest van Europa. Dit zou vertrekken van verzet tegen zowel een Brexit in het belang van de kapitalisten als tegen de EU.

- * Vakbondsleden in Ierland, zowel Noord als Zuid, zijn verenigd in het Irish Congress of Trade Unions (ICTU) en hebben goede banden met hun collega syndicalisten in Engeland, Schotland en Wales. De vakbonden dienen te mobiliseren om de belangen van de werkenden in de regio te verdedigen in verzet tegen de ‘race to the bottom’ op vlak van arbeidsrechten en voorwaarden. Syndicale actie voor jobs, lonen, arbeidsvoorwaarden en rechten is nodig.
- * De arbeidersbeweging moet zich inzetten voor de eenheid van de werkende klasse en mag zich niet laten vangen door gelijk welk akkoord dat de verdeeldheid versterkt. We kunnen ons best voorbereiden op een toename van sectaire spanningen en conflicten, onder meer door protestacties, betogingen en indien nodig stakingen te organiseren indien sectair geweld dreigt.
- * Een spoedconferentie met zoveel mogelijk delegees en militanten uit Noord- en Zuid-Ierland kan een democratische discussie mogelijk maken over hoe we ons het best verzetten tegen zowel de EU als het besparingsbeleid van de Ierse en Britse regeringen. Als het ICTU geen initiatief neemt, kan het komen van die vakbondsinstanties die wel bereid zijn om leiding te geven. Vakbondsleden uit Engeland, Schotland en Wales kunnen gevraagd worden om vertegenwoordigers naar de conferentie te sturen en er kunnen banden gesmeed worden met militanten uit de rest van Europa.
- * Socialisten in Ierland zouden een terugkeer van een Labour-regering in Groot-Brittannië verwelkomen. Als een dergelijke regering een standpunt van socialistische oppositie tegen de EU inneemt, zou dit de situatie veranderen. Een Labour-regering kan de onderhandelingen heropenen en een andere relatie tot de EU voorstellen, met inbegrip van nieuwe handels- en douaneregelingen, op basis van de belangen van de werkenden, niet de 1% rijksten. Dit betekent een verwerping van Europese restricties om privatiseringen om te keren of om de sleutelsectoren van de economie te nationaliseren. Als er jobs bedreigd zijn waarbij Brexit als excuus wordt ingeroepen, moet nationalisatie onder democratische controle en beheer van de werkenden op de agenda staan.
- * Socialisten zijn voorstander van een werkelijk verenigd Europa. Dit is enkel mogelijk als de socialistische maatschappijverandering een eenheid van Europese naties in een democratische confederatie toelaat. We komen op voor een socialistisch Ierland met volledige democratische rechten voor de protestantse gemeenschap. We zijn voor een socialistische federatie van Ierland, Schotland, Engeland en Wales in een vrije en vrijwillige confederatie, en voor de socialistische verenigde staten van Europa.